

18/2007. (II. 20.) Korm. rendelet

a transzeurópai közúthálózatnak a Magyar Köztársaság területén lévő alagútjaira vonatkozó biztonsági minimumkövetelményekről

Hatályos: 2022. 03. 05. –

A transzeurópai közúthálózatnak a Magyar Köztársaság területén kijelölt szakaszain a biztonság, a szolgáltatások és a kényelem magas, egységes és állandó szintjének garantálása érdekében a Kormány a közúti közlekedésről szóló [1988. évi I. törvény 48. § \(3\) bekezdése a\) pontjának 12. alpontjában](#) kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

I. Fejezet

A RENDELET ALKALMAZÁSI KÖRE

1. § E rendelet előírásait kell alkalmazni minden olyan működő, építés vagy tervezés alatt álló alagútra, amelynek hossza meghaladja az 500 métert.

Fogalommeghatározások

2. § E rendelet alkalmazásában:

- a)¹ *transzeurópai közúthálózat*: a transzeurópai közlekedési hálózat fejlesztésére vonatkozó iránymutatásokról és a [661/2010/EU határozat](#) hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i [1315/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet I. mellékletében](#) meghatározott közúthálózat;
- b)² *alagút*: a transzeurópai közúthálózatnak Magyarország területén lévő, zárt földtani közegbe beágyazott vonalas műtárgya, amely a közutat valamely akadály alatt vezeti át;
- c) *alagút hossza*: az alagút teljesen lefedett részén mért leghosszabb forgalmi sáv hossza;
- d) *segélyszolgálat*: a területileg illetékes állami vagy önkormányzati fenntartású, vagy az alagút üzemeltetői állományába tartozó szolgálat, amely baleset esetén beavatkozik, ideértve a rendőrséget, tűzoltóságot és a mentőszolgálatot is;
- e) *működési engedély*: olyan engedély, amely a biztonsági szempontokat kielégítő alagút forgalom számára történő megnyitását, illetőleg újbóli megnyitását teszi lehetővé;
- f) *műszaki engedély*: olyan engedély, amely a közlekedési műszaki szempontokat kielégítő alagút építését, korszerűsítését, forgalomba helyezését és megszüntetését engedélyezi;
- g) *rendkívüli esemény*: az alagútban közlekedő jármű műszaki hibája, ütközése, tűz, az alagúthasználó személyi sérüléssel járó balesete vagy a rendeltetésszerű alagúti üzemet veszélyeztető üzemi körülmény;
- h)³ *alagútkezelő*: a közlekedési hatóság (a továbbiakban: Hatóság) által kijelölt, a közúti közlekedésről szóló törvényben meghatározott közútkezelő.

II. Fejezet

BIZTONSÁGI INTÉZKEDÉSEK

3. § Az alagútban végrehajtandó biztonsági intézkedéseknek az építményt, annak berendezéseit, a működést, a használókat és a járműveket is magában foglaló rendszer szakmai elemzésén kell alapulnia.

4. § (1) Az alagútra vonatkozó biztonsági minimumkövetelményeket e rendelet *1. melléklete* tartalmazza, amelyeket a tervezés, a kivitelezés és a működés során egyaránt teljesíteni kell.

(2) A tervezés alatt álló alagutak kivételével amennyiben egyes, e rendelet 1. mellékletében megállapított minimumkövetelményeket csak olyan műszaki megoldásokkal lehetne teljesíteni, amelyek nem kivitelezhetőek, vagy kivitelezésük aránytalan költséggel járna, a Hatóság a minimumkövetelmények alkalmazása helyett alternatívaként elfogadhatja kockázatsökkentő intézkedések végrehajtását, amennyiben az alternatív intézkedések azonos értékű vagy jobb védelmet biztosítanak. Ezen intézkedések hatékonyságát a 13. § szerinti kockázatelemzéssel kell alátámasztani. A közlekedésért felelős miniszter az indokolással ellátott, alternatívaként elfogadott kockázatsökkentő intézkedésekről tájékoztatja az Európai Bizottságot (a továbbiakban: Bizottság).

(3)⁴ A biztonsági minimumkövetelmények teljesítése alól a Hatóság korlátozott eltérést engedélyezhet. Erre vonatkozóan – az eljárás egyidejű felfüggesztése mellett – kérelmet nyújt be a Bizottsághoz, amely a következőket tartalmazza:

- a) a tervezett korlátozott mértékű eltérés,
- b) a tervezett korlátozott eltérés nyomós okai, valamint
- c) a legalább azonos biztonsági szint elérése érdekében alkalmazott vagy megerősített alternatív kockázatsökkentő intézkedések, ideértve azok igazolását is a releváns kockázatok elemzése formájában.

(4)⁵ Abban az esetben, ha a kérelemnek a Bizottság által történő átvételétől számított három hónapon belül sem a Bizottság, sem valamely tagállam nem él ellenvetéssel, a Hatóság az eljárás felfüggesztését megszünteti, és a korlátozott eltérésre irányuló kérelemnek helyt ad.

(5)⁶ Ha a határozat nemleges, a Hatóság az eljárás felfüggesztését megszünteti, és a korlátozott eltérésre irányuló kérelmet elutasítja.

(6)⁷ Annak érdekében, hogy a rendelet alkalmazási körébe tartozó valamennyi alagút megjelenése egységes legyen, az 1. mellékletében megállapított minimumkövetelményektől az alagút használóinak rendelkezésére álló biztonsági létesítmények kialakítását illetően (segélykérő állomások, jelzések, leálló öblök, vészkijáratok, sugárzókábeles rádióadás, amennyiben szükséges) eltérés nem engedélyezhető.

III. Fejezet

AZ ALAGUTAK BIZTONSÁGÁRÓL GONDOSKODÓ SZERVEZETEK, AZOK FELADAT- ÉS HATÁSKÖRE

A hatóság és a hatósággal kapcsolatos bejelentési kötelezettség

5. § (1)⁸ A működési engedély és a műszaki engedély kiadásával, valamint az alagutak biztonságával kapcsolatos egyéb hatósági hatáskört a Hatóság gyakorolja.

(2)⁹ A Hatóság biztosítja, hogy az alagútban a biztonsági minimumkövetelményeknek valamennyi, e rendelet által megkövetelt szempontja érvényesüljön.

(3)¹⁰ Amennyiben az alagút részben Magyarország, részben az Európai Unió egy másik tagállamának a területén található, a Hatóság az alagút biztonságával kapcsolatos döntések meghozatalához köteles beszerezni a másik érintett tagállam meghatározott hatóságának előzetes egyetértését.

(4)¹¹ A közlekedésért felelős miniszter bejelenti a Bizottságnak a Hatóság nevét és címét, valamint az ezekben bekövetkező változás esetén – a változástól számított három hónapon belül – a változás tényét és az új adatokat.

6. § (1) A Hatóság gondoskodik:

a) az alagút rendszeres biztonsági vizsgálatáról, az ezekre vonatkozó – e rendeletben foglaltak alapján történő – biztonsági követelmények meghatározásáról;

b) a segélyszolgálatok alagutakkal kapcsolatos képzésére és felszerelésére vonatkozó szervezeti és működési rendszerek, valamint a vészhelyzeti intézkedési tervek kidolgozásáról;

c) rendkívüli esemény miatti azonnali lezárási rend meghatározásáról;

d) a szükséges kockázatcsökkentő intézkedések végrehajtásáról;

e)¹² az alagút kiviteli tervének a jóváhagyásáról,

f)¹³ a működési engedélynek a kiadásáról,

g)¹⁴ a működési engedélytől történő eltérések engedélyezéséről,

h)¹⁵ a működési engedélynek – a biztonsági minimumkövetelmények sérelme esetén történő – korlátozásáról, felfüggesztéséről (a továbbiakban: az alagút lezárásáról) és azoknak a feltételeknek a meghatározásáról, amelyek teljesülése esetén az alagútban a rendeltetésszerű üzem helyreállítható, illetve az alagút a közforgalom számára újra megnyitható,

i)¹⁶ a biztonsági minimumkövetelményektől való eltérések engedélyezéséről a 14. §-ban foglalt eljárási rend szerint.

(2) Az alagút biztonságos használata érdekében a Hatóság, a biztonsági tiszt, illetve az alagútkezelő megkeresésére a segélyszolgálatok együttműködésre, illetve a feladatkörükbe tartozó szükséges intézkedések megtételére kötelesek.

Alagútkezelő

7. § (1)¹⁷ Olyan alagút esetében, amely részben Magyarország és részben az Európai Unió egy másik tagállamának területén található, az alagútnak csak egyetlen kezelője lehet. A Hatóság az alagútkezelő elismerésével kapcsolatban köteles egyeztetést kezdeményezni a másik tagállam kijelölt hatóságával.

(2) A Hatóság az (1) bekezdésben meghatározott esetben alagútkezelőként a másik tagállam által kijelölt alagútkezelőt is elismerhet.

8. § (1) Az alagútkezelő az alagútban bekövetkezett rendkívüli eseményről jelentést készít. A jelentést legkésőbb a rendkívüli esemény bekövetkeztétől számított 8 napon belül továbbítja a biztonsági tiszthez, a Hatósághoz és az érintett segélyszolgálatokhoz.

(2) Amennyiben súlyos személyi sérüléssel vagy halálesettel járó rendkívüli esemény történik, az alagútkezelő köteles vizsgálati jelentést is készíteni, amelyben elemzi a bekövetkezés körülményeit és megállapítja a szükséges következtetéseket. Az alagútkezelő a vizsgálati jelentést 30 napon belül köteles megküldeni az (1) bekezdésben megjelölt személyek, szervek részére.

(3) A jelentés és a vizsgálati jelentés formáját és tartalmát a Hatóság határozza meg, figyelemmel a 15. §-ban foglalt kötelezettségére is.

Biztonsági tiszt

9. § (1)¹⁸ Az alagútkezelő minden alagút esetében kijelöl egy biztonsági tisztet. Egy biztonsági tiszt több alagút esetében is elláthatja feladatait. A biztonsági tiszt személyét a Hatóság részére be kell jelenteni. Az alagútkezelő köteles gondoskodni a biztonsági tisztség folyamatos betöltöttségéről.

(2) A biztonsági tiszt az alagút használóinak és az üzemeltetésért felelős személyzetnek a biztonsága érdekében koordinálja a megelőző intézkedéseket és óvintézkedéseket.

(3) Biztonsági tisztként kijelölhető az alagútkezelő üzemeltetésért felelős személyzetének tagja vagy valamely segélyszolgálat alkalmazottja. A biztonsági tiszt az alagutat érintő biztonsági kérdésekben független, e tekintetben a munkáltatója által nem utasítható.

(4) Biztonsági tiszt az lehet, aki műszaki felsőoktatásban szerzett oklevéllel, legalább középfokú tűzvédelmi képzettséggel és 5 éves – e rendelet 2. § b) pontja szerinti vagy más – alagutakkal, biztonságtechnikával, illetve tűzvédelemmel kapcsolatos szakmai gyakorlattal rendelkezik, továbbá részt vesz szakirányú továbbképzéseken.

10. § A biztonsági tiszt:

a) biztosítja a koordinációt a segélyszolgálatokkal, részt vesz ezen szervezetek alagutakkal kapcsolatos feladat- és tevékenységi körének kidolgozásában;

b) részt vesz a rendkívüli esemény során megvalósítandó intézkedések megtervezésében, végrehajtásában és értékelésében;

c) részt vesz a tervezésétől kezdődően a biztonságot érintő programok, az alagút szerkezeteinek, berendezéseinek és ezek működtetésének meghatározásában új vagy meglévő alagutak módosítása esetében;

d) ellenőrzi az üzemeltetésért felelős személyzet felkészültségét, és részt vesz a rendszeresen tartandó gyakorlatok szervezésében;

e) amennyiben szükséges, javaslatot tesz a kockázatelemzés elvégzésére;

f) tanácsot ad az alagutak szerkezeteinek és a berendezéseinek üzembe helyezésével és működtetésével kapcsolatban;

g) ellenőrzi az alagút szerkezeteinek és berendezéseinek megfelelő karbantartását és a szükséges javítások elvégzését;

h) részt vesz a rendkívüli események értékelésében.

Ellenőrző szervezet

11. § (1) Az alagutak ellenőrzését, értékelését, vizsgálatát és a próbaüzemet a Hatóság végzi.

(2) Az alagútkezelő köteles az ellenőrzést tűrni, az ellenőrzéshez, az értékeléshez és a próbaüzemhez szükséges feltételeket biztosítani, továbbá az ellenőrző szervezet felkérése esetén köteles az ellenőrzésben, a vizsgálatban és a próbaüzem elvégzésében közreműködni.

III/A. Fejezet

AZ ALAGUTAK ÜZEMBE HELYEZÉSE¹⁹

11/A. § (1) Az alagút a Hatóság által kiadott ideiglenes forgalomba helyezési vagy forgalomba helyezési engedély (a továbbiakban: forgalomba helyezési engedély) és működési engedély birtokában nyitható meg a forgalom előtt.

(2) Az alagútkezelő a forgalomba helyezési engedély iránti kérelem benyújtása előtt átadja a 2. melléklet 2. pontjában meghatározott biztonsági dokumentációt a biztonsági tisztnek, aki véleményt nyilvánít az alagút forgalom előtt történő megnyitásáról.

(3) A forgalomba helyezési engedély iránti kérelemhez mellékelni kell a biztonsági dokumentációt és a biztonsági tiszt véleményét.

(4) A Hatóság – az ellenőrző szervezet véleményének kikérésével – dönt arról, hogy az alagút kielégíti-e a biztonsági minimumkövetelményeket, a forgalom számára megnyitható-e, illetve szükséges-e korlátozó feltételek megállapítása.

11/B. § (1) Ha bármilyen jelentős szerkezeti vagy üzemeltetési változás vagy bármilyen lényegi átalakítás jelentős mértékben módosítja a biztonsági dokumentáció bármelyik elemét, és az alagút újbóli forgalom előtti megnyitása válik szükségessé, a Hatóságtól új működési engedélyt kell kérni. A kérelemhez csatolni kell a módosított biztonsági dokumentációt és a biztonsági tiszt véleményét.

(2) Az alagútkezelő köteles tájékoztatni a biztonsági tisztet bármilyen egyéb, a szerkezetben és a működésben történt változásról. Az alagúttal kapcsolatos bármilyen módosítást megelőzően az alagútkezelő átadja a biztonsági tisztnek a javaslatokat részletező dokumentációt.

(3) A biztonsági tiszt megvizsgálja a javasolt módosítások következményeit és 15 napon belül közli véleményét az alagútkezelővel, aki a vélemény egy példányát megküldi a Hatóságnak és a segélyszolgálatoknak.

IV. Fejezet

ELLENŐRZÉSI ÉS EGYÉB KÖTELEZETTSÉGEK AZ ALAGUTAKKAL KAPCSOLATBAN

Időszakos ellenőrzések

- 12. §** (1) Az alagutakat a Hatóság legalább hatévente ellenőrzi (a továbbiakban: időszakos ellenőrzés).
- (2) A Hatóság a vizsgálatról ellenőrzési jelentést készít.
- (3) A Hatóság az időszakos ellenőrzésekről nyilvántartást vezet, amely tartalmazza az ellenőrzés időpontját, a főbb megállapításokat és a megtett intézkedéseket.
- (4) Az ellenőrzési jelentés megállapításairól a Hatóság értesíti az alagútkezelőt és a biztonsági tisztet. Amennyiben az alagút nem felel meg a biztonsági minimumkövetelményeknek, a Hatóság megfelelő határidő megjelölésével felszólítja az alagútkezelőt a szükséges intézkedések megtételére. A Hatóság a szükséges intézkedések megtétele idejére elrendelheti az alagút lezárását.
- (5)²⁰ A (4) bekezdés szerinti felszólításban foglaltak megvalósításáig – amennyiben az alagút lezárására nem kerül sor – a Hatóság a biztonsági tiszt és az egyéb érintett szervek bevonásával megállapítja az alagút ideiglenes üzemeltetésének feltételeit, amelyeket addig kell alkalmazni, amíg az alagútkezelő a (4) bekezdés szerinti felszólításban foglaltaknak eleget tesz.
- (6)²¹ Amennyiben az alagút lezárására került sor és az alagútkezelő a (4) bekezdés szerinti felszólításban foglaltaknak eleget tett, a Hatóság a biztonsági tiszt véleményének kikérésével dönt az alagút újbóli megnyitásáról.
- (7)²² Amennyiben a (4) bekezdés szerinti felszólításban foglaltak megvalósítása bármilyen lényegi módosítást tartalmaz az alagút építményét, berendezéseit vagy működését illetően, az alagút további működéséhez új működési engedély szükséges.

Kockázatelemzés

- 13. §** (1) A kockázatelemzés szükségességéről – az e rendelet 1. mellékletének 1.1.3. pontjában meghatározott eseteken túlmenően, a biztonsági tiszt javaslatának figyelembevételével – az alagútkezelő dönt.
- (2) A kockázatelemzés során figyelembe kell venni az alagút összes tervezési tényezőjét és a biztonságot érintő valamennyi közlekedési feltételt, így különösen a forgalom jellemzőit és összetételét, az alagút hosszát és geometriáját, valamint a naponta áthaladó nehéz tehergépkocsik előre becsült számát.
- (3) A kockázatelemzés tartalmát és eredményét ismertetni kell a 2. melléklet szerinti biztonsági dokumentációban. A biztonsági dokumentációt a Hatóság részére be kell nyújtani.
- (4) Az alagútkezelő minden egyes alagút esetében, valamennyi tervfázisban összeállítja a biztonsági dokumentációt, és azt folyamatosan aktualizálja. Az alagútkezelő a biztonsági dokumentáció egy példányát átadja a biztonsági tisztnek.
- (5) A biztonsági dokumentáció ismerteti az alagutat használók biztonsága érdekében szükséges megelőző és óvintézkedéseket – tekintettel a mozgáskorlátozott és a fogyatékkal élő személyekre is –, az útvonal jellegét, a szerkezet konstrukcióját és annak környezetét, a forgalom jellegét és a rendelet 2. § d) pontjában meghatározott segélyszolgálatok tevékenységének hatókörét.
- (6) Az alagútkezelő a kockázatelemzést egy töle funkcionális szempontból független – közúti létesítmények kapcsán elvégzett kockázatelemzési gyakorlattal rendelkező – szervezettel végezteti el, amellyel a (7) bekezdés szerinti módszertan követelményeinek alkalmazását előíró szerződést köt.
- (7) A kockázatelemzés módszertanát a Hatóság – az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság bevonásával – határozza meg és erről tájékoztatja a Bizottságot.
- (8) A Hatóság a kockázatelemzés módszertanát a honlapján közzéteszi.

Eltérések engedélyezése innovatív technikák esetében

- 14. §** (1)²³ Olyan innovatív biztonsági berendezések felszerelésének vagy innovatív biztonsági eljárások alkalmazásának lehetővé tétele érdekében, amelyek e rendeletben előírt követelményekkel azonos vagy annál magasabb szintű védelmet nyújtanak, a Hatóság az alagútkezelő megfelelően dokumentált kérelme alapján – a (2)–(4) bekezdés figyelembevételével – eltérést engedélyezhet e rendelet biztonsági minimumkövetelményeitől.
- (2)²⁴ A Hatóság az eltérés engedélyezése előtt – az eljárás egyidejű felfüggesztése mellett – kérelmet nyújt be az Európai Bizottsághoz az eltérésre vonatkozóan, amelyhez mellékelni az alagútkezelő eredeti kérelmét.
- (3)²⁵ Ha a Bizottság vagy valamely tagállam három hónapon belül nem fogalmaz meg ellenvetést, és a Bizottság ennek megfelelően tájékoztatja a Hatóságot, a Hatóság az eljárás felfüggesztését megszünteti, és az alagútkezelő kérelmének helyt ad.
- (4)²⁶ Amennyiben a Bizottság nem ért egyet az eltérés engedélyezésével, a Hatóság az eljárás felfüggesztését megszünteti és az alagútkezelő kérelmét elutasítja.

Jelentési kötelezettség

15. § A Hatóság kétévente jelentést állít össze az alagutat érintő rendkívüli eseményekről, valamint az ilyen események gyakoriságáról és okairól. Értékeli ezeket, továbbá információt szolgáltat a biztonsági létesítmények és intézkedések tényleges szerepéről és hatékonyságáról. A jelentést a beszámolási időszakot követő év szeptember 30-ig a gazdasági és közlekedési miniszter megküldi a Bizottságnak.

V. Fejezet

ÁTMENETI ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

- 16. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

16/A. §²⁷ E rendeletnek az egységes elektronikus ügyintézési rendszer kialakításával összefüggésben egyes kormányrendeletek módosításáról szóló [477/2016. \(XII. 27.\) Korm. rendelettel](#) megállapított 2. melléklet 1. pont 1.2 alpontját 2017. december 31-ig csak akkor kell alkalmazni, ha az érintett szerv az elektronikus ügyintézés az elektronikus szolgáltatások általános szabályairól szóló [2015. évi CCXXII. törvény 108. § \(2\) bekezdése](#) szerint 2018. január 1-jét megelőzően vállalta. Ezen vállalat hiányában 2017. december 31-ig az érintett szerv vonatkozásában az elektronikus kapcsolattartásra e rendelet 2016. december 31-én hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az Európai Unió jogának való megfelelés

17. § Ez a rendelet a transzeurópai közúthálózat alagútjaira vonatkozó biztonsági minimumkövetelményekről szóló, 2004. április 29-i [2004/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek](#) való megfelelést szolgálja, a [3. melléklet 2.1. pontjának](#) kivételével.

18. §²⁸ Ez a rendelet a transzeurópai közlekedési hálózat fejlesztésére vonatkozó uniós iránymutatásokról és a [661/2010/EU határozat](#) hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i [1315/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet](#) végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

1. melléklet a 18/2007. (II. 20.) Korm. rendelethez

Alagutak biztonsági minimumkövetelményei

1. Biztonsági minimumkövetelmények

1.1. Biztonsági paraméterek

1.1.1. Az alagútban végrehajtandó biztonsági intézkedések az infrastruktúrát, az üzemeltetést, az úthasználókat és a járműveket is magában foglaló rendszer valamennyi szempontjának módszeres megfontolásán alapulnak.

1.1.2. Az alagútban végrehajtandó biztonsági intézkedések meghatározásakor a következő jellemzőket kell figyelembe venni:

- az alagút hossza,
- az alagút járatainak száma,
- a forgalmi sávok száma,
- keresztmetszeti geometria,
- függőleges és vízszintes vonalvezetés,
- a konstrukció típusa,
- egyirányú vagy kétirányú forgalom,
- a forgalom nagysága forgalmi sávonként (ideértve annak időbeni eloszlását is),
- a torlódás veszélye (naponta vagy szezonálisan),
- a segélyszolgálatok felvonulási ideje,
- a nehéz tehergépkocsik jelenléte és százalékos aránya,
- a veszélyes árukat szállító járművek forgalmának szabályozása, százalékos aránya és típusa,
- az alagúthoz vezető utak jellemzői,
- sávszélességek,
- a sebességgel kapcsolatos szokások és sebességszabályozás,
- földrajzi és meteorológiai környezet.

1.1.3. Amennyiben az alagút a fentiekben felsorolt paramétereket illetően különleges jellemzőkkel rendelkezik, a 13. §-ban foglaltak szerint kockázatelemzést kell végezni annak megállapítására, hogy szükségesek-e kiegészítő biztonsági intézkedések és/vagy kiegészítő berendezések az alagút biztonságának magas szinten történő biztosításához. A kockázatelemzés során figyelembe kell venni az üzemeltetés során előforduló lehetséges baleseteket, amelyek nyilvánvalóan befolyásolják az alagút használóinak biztonságát, valamint azok lehetséges következményeinek jellegét és nagyságrendjét.

1.2. Minimumkövetelmények

1.2.1.²⁹ Legalább a következő pontok szerinti biztonsági intézkedéseket végre kell hajtani annak érdekében, hogy a rendelet hatálya alá tartozó valamennyi alagútban a biztonsági szint a minimumkövetelményeknek megfelelően biztosítva legyen.